

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstva v pouk in zabavo.

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Priloga k listu
v letu 1904
v Mariboru
v tiskarni
v letu 1904

Štev. 50.

V Mariboru, dne 15. decembra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Nepotrebna skrb.

Za nedeljo, dne 18. t. m. sklicujejo mariborski Nemci ljudsko zborovanje v Mariboru, na katerem hočejo dati našim deželnim poslancem navodila, kako naj zanesrejšje postopajo v deželnem zboru, njih volilcem pa, kako se naj vedejo proti svojim poslancem. Nemci se torej vedno mislijo, da so nekaka višja, nad nami stoječa bitja. Oni nas morajo voditi, mi jih slepo ubogati!

Nekdaj je res bilo tako! Na graščinah po naših krajih okoli so se gostili in mastili nemški grofje in valpeti, slovenski kmet pa jim je moral delati tlako. Kdor ni dovolj pridelal za razkošne Nemce, ali kdor jih ni ubogal, ta je moral v graščinsko ječo, kjer so ga mučili in trpinčili do smrti. In cesar slovenskemu kmetu ni vzel graščak in valpet, izciganil mu je nemški trgovec v mestu ali trgu. Stoletja in stoletja je delal slovenski kmet le za Nemca kakor živina, klanjati se mu je moral kakor pes svojemu gospodu in ubogati ga je moral kot hlapec svojega gospodarja!

Toda časi tlake in hlapčevanja so hvala Bogu minoli! Vsi imamo iste državljanske pravice, naj smo katerekoli narodnosti in kateregakoli stanu. Slovenski kmet je tudi zvedel o tej enakosti, vzdignil je svoj tilnik

in vživati hoče svobodo, za katero so ga oropali skozi več kot tisoč let sovražni mu grofje, valpeti in trgovci.

V nedeljo hočejo Nemci zopet enkrat nastopiti proti Slovincem kot njih gospodje in učitelji. Mi Slovenci to odločno in ponosno odklanjamo! Niti naši poslanci, niti slovenski volilci ne potrebujejo od Nemcev nobenih nauk! Nemški narod ni nikdar, odkar svet obstoji, želel, se manj pa storil slovenskemu narodu kaj dobrega. Nasprotno nas zgodovina uči, da je bil Nmec vedno najhujši sovražnik Slovana in da ga je zatiral, kjer je le mogel. Celo Štajersko, celo Koroško, lep del Tirolske, Solnograške, Gornjeavstrijske in Nizjeavstrijske je bila nekdanj lastnina slovenskega kmeta. Nmec pa je naše pradede izpodrinil in zemlja je sedaj njegova.

Mariborski in sploh spodnještajerski Nemci pa tudi nimajo potrebnih lastnosti, da bi mogli in smeli nas poučevati ter biti naši učitelji. Slovenci smo sami dovolj nadarjeni, omikani in politično izšolani, da vemo, kaj nam hasni, kaj škodi. Nemcev mi najmanj potrebujemo. Pravijo, da bo v nedeljo nastopil znani Francelj Girstmayer kot učitelj spodnještajerskega slovenskega ljudstva. To je za Slovence raztaljivo. Zadnji slovenski hlapec je bolj nadarjen in zadnji slovenski kmet v politiki bolj razsoden kakor

Girstmayer. Francelj Girstmayer je študiral samo ljudsko šolo. Toliko šol ima dandanes sleherni Slovenec!

Nemci nas v politiki ne bodo učili! Zato tudi v nedeljo ne bo noben Slovenec, ki ima le količkaj pravega ponosa v sebi, šel na nemški shod. Pustimo, naj gredo nanj mariborski pouličnjaki, šnopsarji iz mesta in okolice in pristasi ptujskega lista za spodnještajerske morilce, toda zaveden, ponosen in naroden kmet na ta shod ne bo šel!

Pokažimo Nemcem, da je njihova skrb za nas nepotrebna, da Slovenci sami dobro vemo, kaj nam koristi, kaj ne, in da ne potrebujemo Nemcev kot jerobov!

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Rusi pridno napadajo z majhnimi četami japonske postojanke, ki so jako slabo posedene, ker je bojna vrsta jako dolga. Pri teh majhnih praskah so se Rusi večinoma srečni.

Angleški poročevalni urad »Reuter« poroča dne 7. t. mes. iz glavnega stana ruske vzhodne armade: Teško topništvo strelja vsak dan raz Putilov grič in iz vasi Linsipu, vendar pa od zadnjega boja Rennenkampfovih čet ni prišlo do spopadov. Prostovoljci so ponoči napadali sovražne postojanke ter razstrelili hiše, v katerih so bivali Japonci. Taka podjetja so sicer nevarna, a zelo vznemirjajo

Listek.

Pomagaj sirotam!

»Mati, mati!« zakliče Milka, sloneča na oknu, »pojditе in poglejte na pragu Jelenove hiše dečka, ki se joka.«

Gospa Veselova, žena bogatega trgovca, pride k oknu in res vidi pred »Jelenom« borno oblečenega otroka, ki si zakriva z rokama obraz in se mrzta tresе. »Uhgogo dete«, reče Milka, »v taki zimi in poleg tega še sneži, da je joj.«

»Mati, jaz ga bom poklicala v sobo, da se pri nas pogreje. Kaj ne, da smem, mamica?« Tako je prosila šestletna Milka mater in jo objela okrog vratu.

»Naj le pride«, odgovori gospa Veselova, »a ti ne hodi na mraz, ampak Ana ga ide klicat.« Na to veli služabnici, naj privede dečka v sobo. Deček je prišel, boječe se je oziral po sobi, v tako lepi hiši pa se ni bil svoj živ dan.

»Povej, kako ti je ime?« vpraša ga gospa in ga prime lahko za roko. »Tone Varl«, odgovori fant jokaje.

»Zakaj se jokaš?« nadaljuje gospa sočutno in ga pogladi po glavi.

»Oče in mati so mi umrli«, odgovori

deček in z nova močno zajoka, »zdaj sem sam in ne vem, kam naj grem.«

»Si li hodil kaj v šolo?« vprašuje dalje gospa.

»Da«, odgovori Tone in potegne kosček papirja iz suknjice. Gospa vzame papir in ga skrbno ogleduje. Bila je na njem narisana podoba spavajočega deteta.

»Kje si dobil to podobo?« pravi gospa, oziraje se zdaj na podobo, zdaj na fanta.

»Sam sem jo naredil«, odgovarja deček že bolj pogumno.

»Ni mogoče!« začudi se gospa. »Kdo te je naučil risati?«

»Oče«, odgovori deček, »oče moj so bili slikar.«

Pri teh besedah dečkovih stopi v sobo gospod Vesel. Sprva ga je pogled na tujega fantiča osupnil, ko mu je pa soproga razložila ves dogodek in poksžala delo malega risarja, pomiril se je in natanko ogledal podobo. Nato reče zeni: »Ako je res to fant sam risal, je bistroumen in jako nadarjen. Škoda zanj.« — Še nekoliko stvari je povpraševal Vesel ubogega dečka, potem pa se je obrnil k ženi in dejal: »Rešiva midva to siroto! Poskrbiva zanj, da se izučí v stroki, za katero kaže toliko nadarjenost.«

Vidno vzradoščena je pritrdila gospa temu nasvetu.

»Tonček«, reče trgovec in boža dečka po licu, »ali bi rad ostal zmerom pri nas? Pa risati in slikati se boš učil.«

Tonček pogleda dobrega gospoda in mu zre naravnost v oči, kakor da ga hoče vprašati, je li misli resno, ali ne. In ko je iz prijaznega in resnega obličja bral, da se gospod ne šali, poklekne pred njega in polijejo ga solze radosti.

Tone Varl, ubožen slikarjev sin, je postal torej rejeneč trgovca Vesela. Kmalu je pokazal, da je bil vreden tolike dobrote. Z izrednim veseljem in čez vse marljivo se je lotil slikarstva. Vesel mu je preskrbel dobrega učitelja, ki je vsak dan bolj hvalil nadarjenost in napredek svojega učenca. Čez dve leti je šel Tone na Dunaj na višjo slikarsko šolo. Že drugo leto je bil odlikovan s prvim darilom med vsemi akademiki.

Minulo je mnogo let. Mali deček, ki je prezebel pred leti jokajoč na pragu Jelenove hiše, je postal sloveč akademični slikar. Veselovih se je vedno rad hvaležno spominjal in dostikrat je dejal sam pri sebi: »Bog zna, kako bi bilo z mano, da me ni božja previdnost pripeljala v Veselovo hišo.«

Nekoč je sedel mladi umetnik po obedu v kavarni in čital časnike. Kar začne strmo zreti v neki časnik in obledevati. Čital je v